

Presentación

Tempos son estes de cambios pouco radicais, ou de cambiar todo para que nada cambie, se lle temos que facer caso ao de Lampedusa. Non hai moito (2016, REM número 14/15) que Fino Lorenzo nos daba conta da presentación dun novo logo. Hoxe pretendemos a renovación dunha maquetación que podría aparecer algo obsoleta tras 21 anos (2001-2022) de cara aos nosos valmiñoráns. Vemos así, tras discusións no seo do consello de edición e (non o negamos...) de custos galopantes no mundo da papelería e edición, que sería bo que puxéramos boa cara ao mal tempo.

Publicamos hoxe un estudo con interesantes conclusión sobre os cambio climático no noso planeta, e as evidencias observadas na nosa propia contorna do Val de Miñor. § Seguimos ofrecendo os garranos como modelo dun estudo que hoxe nos presentan Mónica González Fernández e Alfredo López Fernández, comprobando as posibilidades que a estereofotogrametría nos ofrece para biometrías, a curta ou longa distancia. As comparacións fanse entre 296 cabalos e 256 garranos dos curros de San Cibrán, Mougás, Valga e Morgadáns dos anos 2021 e 2022. § A sección de Arqueoloxía que lideran Xosé Lois Vilar e Xilberte Manso ofrécenos a primicia de novos petróglifos de armas (escudos, espadas e puñais), xunto a outras esceas de caza e équidos e cérvidos. Estes achádegos, na zona do novo paradigma descrito no Proxecto Equus, apuntan na dirección de gabar ao actor protagonista: o home e o seu prestixio social na prehistoria a través da representación das súas armas. § Escuras razóns parecen agromar tras a oportunidade de salvar a súa alma eterna que o crego racioneiro da igrexa de Santa María de Baiona Johán Fernandes (alias Canivete, que diríamos hoxe) acode ao notario en tempos de andazo -duros tempos, os do pánico da “peste negra” de 1348- para facer a doazón dunha casa á confraría do Corpus Christi. Noutro senso, a boa organización da notaría é un signo máis do valor urbano da vila de Baiona, como nos recorda a carta de doazón que Xulián Maure nos trascribe. § Recupera Miguel Anxo Mouriño o manuscrito dunha conferencia pronunciada en Baiona en 1964, co achado dunha composición que se lle pode atribuír ao que fora señor de Camos, Vasco Pérez Camoés, bisavó, segundo el, do príncipe das letras portuguesas. O noso habitual colaborador glosa a presenza de Baiona e de Santa Marta no poema heroico *Orlando Furioso*, cunha nova tradución do italiano ao galego. § Juan Miguel González toca nun artigo con datos tirados do Arquivo Municipal e do catastro de Ensenada (1753) os aspectos relacionados coas dimensións e “planta municipal” do correxemento da vila de Baiona, así como a aspectos da administración de mariña, rendas reais e do eido militar. § Tempos son este dos trinta anos da sinatura da acta de fundación do Clube Espeleolóxico Maúxo, aos que merecidamente cumprimentamos o pasado 22 de decembro. Tereixa Otero Dacosta e Xavier Groba lémbrenos neste artigo un resumo con algúns dos principais proxectos desenvoltos nos subterráneos estudados e territorios onde se localizan, entre os que ten un especial realce o Val de Miñor § O II premio de Investigación Val de Miñor na súa categoría B, impulsada polo IEM e apoiada pola Mancomunidade de Concellos do Val de Miñor (Baiona, Gondomar e Nigrán), correspondeu este ano ao artigo gañador *Análise da concentración de hidrocarburos aromáticos policíclicos (HAPS) en mexillóns da costa do Val de Miñor*, da estudante do IES Val Miñor Raquel Xing Iglesias. § Os Premios do II Concurso Fotográfico Val de Miñor “Patrimonio e Auga” recairon este ano nas obra asinadas por X. Miñorán (premio do xurado), e Álvaro Gómez González (premio do público). Conforme ás bases do concurso son publicadas hoxe as obras premiadas, accesits e finalistas. § No apartado O Noso Val de Miñor publicamos as achegas de Xulio Castañal (A experiencia no Val de Miñor axudando as persoas fumadoras a deixar de fumar) e os Contos cativos de José Luís Alonso. E a lembranza das nosas actividades (Novas do IEM) remata este número 22 da nosa REM.